

Példa nélküli mértékű, összehangolt európai válaszlépés – elindult az Európai Unió nagyszabású népegészségügyi projektje

JACARDI közös fellépés a szív- és érrendszeri betegségek és a cukorbetegség ellátás terheinek csökkentésére

A négyéves futamidejű projektben 21 európai ország fog össze az Európai Bizottság EU4Health programja keretében, mely eddig nem látott mértékű, 53 millió eurós támogatással valósul meg. A minisztériumok, közegészségügyi intézmények és egyetemek bevonásával létrejövő kezdeményezés célja, hogy segítse a tagállamokat a nem fertőző betegségek, elsősorban a cukorbetegség és a szív- és érrendszeri betegségek és a hozzájuk kapcsolódó kockázati tényezők okozta terhek csökkentésében, mind egyéni, mind társadalmi szinten. A projektet a szakterületen nemzetközileg is elismert intézmény, az Olasz Nemzeti Egészségügyi Intézet (ISS) vezeti és koordinálja, melyben 76 partnerszervezet vesz részt és több mint 300 közegészségügyi szakértő működik közre.

Közös szembenézés egy jelentős népegészségügyi kihívással

A szív- és érrendszeri betegségek továbbra is a vezető halálozási okok az EU-ban, és mintegy 63 millió embert érintenek. A cukorbetegség előfordulási gyakorisága drámaian megnőtt az elmúlt évtizedben: csaknem megduplázódott az ezzel a betegséggel élő felnőttek száma, ami 2019-ben elérte a 32,3 milliót. Ezek a krónikus betegségek jelentős veszélyt jelentenek az egyének egészségére és jólétére, egyúttal megterhelik az egészségügyi rendszereket, valamint hátráltathatják a társadalmi és gazdasági fejlődést is.

Maradandó örökséget hagyó célkitűzések

A JACARDI bizonyítottan hatékonynak minősülő, úgynevezett jó gyakorlatokat alapul véve és közös projektmódszertan alkalmazásával 142 pilot projektet indít Európa-szerte a magas kockázatú népességcsoportok (idősek, családi halmozottság által érintettek, társadalmilag marginalizált vagy sérülékeny helyzetű csoportok) körében. A pilot projektek megvalósításával hat szakmai részterületet céloz meg a kezdeményezés:

1. **Egészségértés:** az egészségügyi műveltség javítása és az egészségtudatos magatartás elősegítése a teljes lakosság körében.
2. **Adatmenedzsment:** Az egészségügyi adatok elérhetőségének, minőségének és hozzáférhetőségének javítása és európai szintű harmonizálása.
3. **Szűrés:** Hatékony megelőzési intézkedések, célzott szűrővizsgálatok, továbbá magas kockázatú népességcsoportok, mint pl. a terhességi cukorbetegségben érintettek elérése.
4. **Betegutak:** Jobb ellátási útvonalak bevezetése a diagnózistól az ellátáson át az utókezelésig a magas kockázatú csoportok körében.
5. **Tudatos betegségmenedzselési képesség:** a betegséggel diagnosztizált személyek önmenedzselési képességének támogatása, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz és információkhoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása.
6. **Munkaerőpiaci részvétel:** A nem fertőző betegségekben, elsősorban a cukorbetegséggel és a szív- és érrendszeri betegséggel élők munkaerő-piaci részvételének mérése és foglalkoztatási lehetőségeinek javítása.

A szakterületi fejlesztések megvalósítása a következő vezérelvek mentén történik: az összetett egészségügyi kihívások kezelésében a helyi és nemzetek közötti együttműködés, a kulturális sokszínűség és méltányossági alapelvek figyelembe vétele, a tudás megosztása, alkalmazása és széles körű terjesztése. A hosszútávon hasznosuló eredmények érdekében a projekt támogatja a fenntartható jó gyakorlatokat, melyek a tudomány és a politika együttműködése révén megvalósuló hatékony szabályozási környezet fejlesztését teszik lehetővé.

Magyarország részvétele a projektben

Magyarországról a kezdeményezés képviselőjét ellátó hatóság a Gottsegen György Országos Kardiovaszkuláris Intézet (GOKVI). A GOKVI a betegutak részterületek vezetéséért, valamint 2 pilot megvalósításáért felel, továbbá a projekt nemzetközi menedzsmentjét átfogóan támogató funkciót, azaz a kommunikációs és disszeminációs feladatokat koordinálja. Kapcsolt szervezetként az Országos Kórházi Főigazgatóság (OKFŐ) 2 pilot projektet valósít meg, ezen felül közreműködik a projekt szakmai eredményeinek fenntarthatóságát szolgáló tudománykommunikációs képzések szervezésében és kiértékelésében.

Hazai pilot projektek

OKFŐ

Az OKFŐ egyik pilotja a cukorbetegségre, CVD-re és ezek kockázati tényezőire irányuló tagállami szűrési gyakorlatokat feltérképező munkacsoporthoz kötődik, amelynek célja, hogy adatokat szolgáltatson a tagállamokban folyó rendszeres lakossági és/vagy alkalmi szűrővizsgálatok jelenlegi állásáról, beleértve az alkalmazott módszereket, az új, nem klinikai környezetben történő szűréseket és kockázatértékelési eszközöket.

Az OKFŐ másik pilotja a betegellátási utak javítását, a prevenciót és az ellátás integrációjának előmozdítását célzó munkacsomag keretében páciensek személyre szabott betegellátási útjának

tervezését és nyomon követését koordinálja kórházi háttér és házi orvosok bevonásával. A pilot célja, hogy a házi orvosi és a szakorvosi ellátás között egy olyan rendszer épüljön ki, amely fokozni képes a

betegek részvételét a cukorbetegség kialakulását megelőző programokban, javítja az adatmegosztást a két ellátási szint között, és támogatja az egyidejűleg több betegséggel élők integrált ellátását.

GOKVI

A GOKVI egyik pilotjának célja, hogy megkönnyítse a szív-és érrendszeri betegségekkel, valamint a kettős típusú cukorbetegséggel élők szűrésben való részvételét mobil (mozgó) szűrőegységeken történő ingyenes szűrővizsgálatokkal. A szűrővizsgálatok során személyre szabott, rövid életmód-tanácsadásra is sor kerül, valamint a pozitív szűrési eredménnyel rendelkezők számára kialakítják a digitális betegútszervezést. A mobil (mozgó) szűrő program a munkaképes korú és magas kockázatú lakosság körében történik frekventált helyszíneken, valamint Magyarország hátrányos helyzetű régióiban.

A GOKVI által megvalósuló másik pilot a betegutak javítását célozza a krónikus szívelégtelenségben szenvedő páciensek körében. Távmonitorozáson keresztül elemzi a betegadatokat, majd összehasonlítja a hagyományos nyomon követés- és gondozás eredményeit a digitális utógondozásban rejlő lehetőségekkel.

További információk:

<https://jacardi.eu/>

<https://www.linkedin.com/company/jacardi/>